

Погорелова Тетяна Феодосіївна,
*старший викладач кафедри іноземних мов;
Національна академія статистики, обліку та аудиту*

РОЗВИТОК ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Сучасні тенденції застосування ефективних методів та технологій підготовки студентів закладів вищої освіти пов'язані з процесами глобалізації та інформатизації. Для фахівця з вищою освітою вміння проводити дослідницьку роботу є необхідною умовою майже у будь-якій галузі професійної діяльності.

В останні роки у навчальному процесі закладів вищої освіти все частіше використовуються проектно-дослідницькі технології, засновані на пошуковому методі здобуття знань та спрямовані на розвиток творчого, критичного мислення, а також формування вміння знаходити самостійні нестандартні рішення.

Отже, дослідницька компетенція є вмінням, яке характеризується здатністю фахівця проводити аналіз та оцінку досліджуваного матеріалу, формулювати висновки та обґрунтовувати власний варіант самостійного вирішення поставленого завдання.

Важливою метою вивчення іноземної мови у закладах вищої освіти також полягає в оволодінні не тільки мовними знаннями та навичками, а й пошуковим та дослідницьким вмінням роботи з іншомовною інформацією в межах аудиторної і поза аудиторної навчальної діяльності.

Викладання дисципліни «Іноземна мова» у закладах вищої освіти здійснюється як правило на міждисциплінарному рівні, що створює умови для розвитку у студентів творчих, критичних та дослідницьких навичок.

Формування дослідницької компетенції на заняттях з іноземної мови вимагає від викладача застосування системи прийомів та методів, які допомагають активувати механізми розумової діяльності студента, підвищити його мотивацію до здійснення пошукової діяльності шляхом створення проблемних ситуацій різного рівня складності.

Активне та послідовне застосування у навчальному процесі сучасних методик і технологій допомагає майбутнім фахівцям розвинути вміння ефективно працювати з усною та письмовою інформацією, здобутою в іншомовних джерелах.

Програмовані завдання, які регулярно застосовуються для відпрацювання лексичних та граматичних явищ та правил на початковому рівні вивчення відповідного модулю, також несуть у собі елементи пошукового характеру. Наприклад, під час роботи з текстовими або аудіо та відео матеріалами це вправи щодо визначення правильності/неправильності тверджень, відповіді на запитання, відновлення пропущеної інформації, розташування у правильному порядку слів у реченні або послідовності

фрагментів тексту, заповнення пропусків у таблиці, озвучення фрагменту відео ролика, складання оповідання тощо.

На більш просунутому етапі вивчення іншомовного матеріалу з метою формування дослідницької компетенції студентів застосовуються більш складні методи організації навчальної та самостійної роботи.

До системи таких методів належать:

- a) проблемний виклад навчального матеріалу;
- b) частково-пошуковий метод;
- c) дослідницький метод

До першої групи належать методи діалогічного викладу матеріалу та мозковий штурм, коли викладач формулює проблемну ситуацію та вирішує її за допомогою студентів шляхом постановки запитань та обговорення, спонукаючи студентів висувати припущення та гіпотези.

До цих методів можна додати виконання евристичних завдань, сутність яких полягає у поєднанні евристичної розмови з викладачем із вирішенням проблемного завдання, коли, наприклад, опанування нового граматичного матеріалу відбувається самими студентами під керівництвом та за допомогою викладача.

До другої групи методів можна віднести пошукову тематичну бесіду, під час якої відбувається поєднання репродуктивного та пошукового методів, результатом якого можуть стати конкретні практичні пропозиції щодо вирішення поставленого завдання. Сюди можна віднести роботу з дилемами та кейсами. За результатами виконання цих завдань студентам надається можливість підготувати підсумкову презентацію.

Для студентів старших курсів з більш високим рівнем мовної та професійної підготовки застосовується дослідницький метод, який передбачає

постановку викладачем теоретичних та практичних дослідницьких завдань з високим рівнем проблемності. За формою організації такі дослідження можуть бути пов'язаними зі збором матеріалу на інтернет сайтах, його аналізом, узагальненням та підготовкою презентації або доповіді для наукової конференції. Студенти працюють над поставленою проблемою індивідуально або в групі, намагаючись розкрити сутність нового поняття або способу дії. До цієї групи відносяться Веб-квест та проектна технологія, які надають можливість організувати цілеспрямовану самостійну пошукову діяльність студентів за допомогою інформаційних ресурсів мережі Інтернет.

Подібні завдання дозволяють не лише значно поглибити засвоєння навчального матеріалу, а й підвищити мотивацію студентів до вивчення дисципліни, оскільки допомагають створити умови спілкування у реальному іншомовному та професійному середовищі.

Правильно підібрані методи організації дослідницької роботи на заняттях з іноземної мови формують у студентів навички аналізу, узагальнення та осмислення теоретичного матеріалу, самостійності прийняття рішень, спонукають до вдосконалення уміння спілкуватися іноземною мовою на професійну тематику.

Отже, ефективність розвитку дослідницької компетенції на заняттях з іноземної мови залежить від цілеспрямованого відбору змісту, методів та організаційних форм навчальної підготовки студентів на основі поєднання традиційного та інноваційного підходів, що сприяє стимулюванню пізнавального інтересу студентів до самостійного проведення дослідницької діяльності.

Список використаних джерел

1. Тарнопольський О.Б., Кабанова М.Р. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 256 с.
2. Dodge, B. Some Thoughts About WebQuests/ 1995-1997// URL: http://webquest.sdsu.edu/about_webquests.html
3. Improving the Effectiveness of Language Learning: CLIL and Computer Assisted Language Learning. ICF GHK, 2014. 36 p. URL: <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/document-library-docs/>

***Рева Аліна,**
здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування»;
Григоращенко Марина,
здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
освітньо-професійної програми
«Маркетинг і реклама»;
науковий керівник:
Черушева Галина Батрбеківна,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри філософії, права та
соціально-гуманітарних дисциплін;
Національна академія статистики, обліку та аудиту*

ФАКТОРНИЙ АНАЛІЗ ЕМОЦІЙНОГО ВИСНАЖЕННЯ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ

Соціально-психологічна та освітня адаптація студентів пов'язана з психоемоційним напруженням, що проявляється на рівні їх психічного здоров'я. Вступ до академії – переломний момент у житті молодої людини. Новий етап життя – це нові емоції, реалізація потенційних можливостей та звершень, нові знайомства й найкращий час для досягнення своїх життєвих цілей.